

ПЕДЕСЕТ ГОДИНА ШКОЛЕ НАЦИОНАЛНЕ ОДБРАНЕ

ВРХУНАЦ КАРИЈЕРЕ

Школа националне одбране врх је нашег војног образовања већ пет деценија. Које је њено будуће место у систему државног и војног школства и каква се искуства могу извући из све богатије сарадње са сличним школама у свету?



едесет година Школе националне одбране обележава се у једном, можда преломном тренутку реформе целокупног војног школства – истиче на по-четку разговора начелник Школе и заступник начелника Војне академије ВССГ генерал-мајор мр Видосав Ковачевић. – У том процесу Школа треба да одигра пресудну улогу јер је већ деценијама, а и данас, у њој концентрисан највећи део војне памети. Ту не мислим само на наставнике и управни део, већ и на наше слушаоце, официре који су прошли школу и који су сада на школовању.

Генерал Ковачевић каже да ће на реформу Школе утицати припадници Војне академије, у оквиру које се Школа данас налази, затим Управа за школство и Сектор за људске ресурсе, у чијем је саставу Војна академија. У целу причу укључен је и међународни фактор. Сагледавају се искуства земаља које су већ урадиле реформу војног школства и у том смислу Школа ће имати материјалну и стручну помоћ једне од земаља чланица Партнерства за мир и НАТОа. Иза целог пројекта стајаће Министарство одбране и држава.

■ ОБЛИЦИ УСАВРШАВАЊА

Постоји и видљиво интересовање из иностранства да се сагледа како се тај вид школовања спроводи код нас и да се један број припадника страних оружаних снага ту усавршава. Тако је некада и било, пре распада бивше СФРЈ. Сада је на школовању један официр америчке војске, мајор Мајкл Тарквинто. Он је тренутно на усавршавању српског језика, а после курсева везаних за геополитику, традицију и историју овог региона он ће се при-

Генерал-мајор Видосав Ковачевић, начелник Школе националне одбране и заступник начелника Војне академије:

– *Треба констатовати да Школа има изванредне капацитете и потребне услове за израстање у престижан центар за усавршавање високо-стручног официрског кадра у региону. Такве потврде стижу и од представника сличних иностраних школа који су долазили у посету, а само у последњих неколико месеци ту су биле делегације Америчког ратног колеца, Турског националног колеца и Холандског одбрамбеног колеца.*



кључити слушаоцима Командно-штабног усавршавања.

У овој школској години настава се одвија на свим нивоима и облицима школовања. На Командно-штабном усавршавању ове године је свега 31 официр. У последњих десетак година то је најмањи број, примера ради прошле године било их је 99. И то је један од реформских потеза, да се смањи број официра на школовању. На овом нивоу усавршавања старешине се припремају за дужности команданата у тактичким и здружено-тактичким јединицама. Битан корак у односу на читав ранији период је што школовање траје годину дана. Долази се по конкурсу, полаже

пријемни испит, али командовање на нивоу колегијума начелника Генералштаба и министра одбране одлучује ко ће да похађа Школу. Ником није ускраћено право да конкурише, али су критеријуми поштрени и бирају се само они који то заиста заслужују.

Други вид школовања је Генералштабно усавршавање, на коме је ове године 21 официр. За разлику од неких ранијих периода води се строжа кадровска политика и вођење кроз службу. Ту се официри школују за високе и најодговорније дужности у оперативним саставима, Генералштабу и Министарству одбране. По завршетку школовања слушаоци добијају сертификат, диплому да могу да обављају те најодговорније дужности. Полазници прошлогодишње 48. класе дипломе су добили на свечаности у Скупштини државне заједнице, јер то и јесте право место за тако свечан чин. Свима су уручене официрске сабље, а тројицу најбољих сабљама је наградио председник државне заједнице.

Постдипломске студије су трећи облик усавршавања у Школи националне одбране. Ове школске године конкурисала

Пуковник доцент Љубиша Лојаница, заменик начелника Школе националне одбране

– *Структура наставних планова и програма тежи да изједначи однос теорије и праксе. Посебно је значајно што у практичном делу – наставне посете, командантска извиђања и студијска путовања ради сагледавања простора и процене евентуалних дејстава – наши официри могу добро да сагледају какво је стање привреде и друштва на конкретним теренима. Мањка нам таквих студијских посета иностранству, да видимо како то раде други. И није то једино што нам недостаје. Морамо осавремењавати материјалну базу наставе, јачати информатичку и мултимедијалну подршку, имати више стране стручне литературе и часописа, а неопходан нам је и кабинет за симулационе моделе невојних кампања и војних операција!*

Пуковник ванредни професор Јоже Сивачек, начелник Катедре стратегије

– *Учинили смо значајан напор да се садржаји рада помере са неких традиционалних облика размишљања на захтеве пред којима стоји официр 21. века. Зато сваки старешина који се овде школује треба да буде наједукованији официр за апликацију, али и државник дипломатског профила. Постоје периоди када је важно да официр буде врхунски стручњак у војној делатности, али и периоди када је важније да буде способан дипломата и преговарач, бранећи исте вредности али на другачији начин. И друго, истичем*

потребу да Школа едукује људе из области безбедности и одбране који не припадају официрском саставу. То је некада била пракса. Сада, поготово кад се тежи цивилној и демократској контроли, слушаоци из тог дела система треба да се обавесте шта захтевају нове мисије и који су задаци Војске и целокупног система одбране.

Пуковник доцент Зоран Јаковљевић, начелник Катедре оператике

– *Наставни садржаји на Катедри оператике везани су за операције Војске у миру, као што су операције превентивног размештаја снага, противтерористичке и противпобуњеничке операције, операције Војске у случају природних непогода и катастрофа и мировне операције. Затим, за операције које би Војска изводила у рату, а то су операције Копнене војске, Ваздухопловних снага и ПВО, Морнарице, здружене операције и операције посебне намене. Слушаоци стижу нова знања из области припрема и извођења операција, а поред кабинетске наставе, у различитим облицима практичне наставе они имају прилику да директно сагледају рад и живот у јединицама ВССГ на целом простору наше земље.*

Пуковник доцент Петар Тодоровић, начелник Катедре тактике

– *Тактика као предмет бави се различитом тематиком, од курсева школа резервних официра, основног студирања и Командно-штабног усавршавања, где је заступљена са 48 одсто од*

су 34 кандидата. И ту су знатно пооштрени критеријуми, па је изабрано свега 14 официра.

Важно је нагласити да без обзира на сва незадовољства наших официра, влада велико интересовање за сва три облика школовања, а однос изабраних и пријављених је 1:5. То је разумљиво јер је Командно-штабно усавршавање услов за чин пуковника, а Генералштабно за добијање генералског чина.

■ У СРЖИ РЕФОРМСКИХ ПРОЦЕСА

Начелник Школе националне одбране генерал-мајор Видосав Ковачевић посебно истиче допринос Школе у процесу реформе система одбране. Она се ту налази у сржи процеса, јер има значајну улогу у доношењу свих најважнијих доктринарних и теоријских докумената. Активно је учествовала у изради Стратегије одбране, Војне доктрине, Беле књиге, Нацрта закона о Војсци и одбрани, сада у изради Стратегијског прегледа одбране...

Иако реформа војног школства тек предстоји, ових година интензивно се радило на актуелизацији сва три облика школовања. Праћени су савремени трендови у свету, земљама у окружењу и чланицима Партнерства за мир. Ино-

Који су мотиви официра 49. класе Генералштабног усавршавања да дођу у Школу националне одбране?

За пуковника Милоша Баковића из 46. логистичке бригаде то је стицање нових знања. Потпуковник Драгомир Ђурић из гарнизона Нови Сад верује да су нова знања неопходна да се одговори захтевима на ударним местима за даље изграђивање војске. Пуковник Небојша Лазаревић долази из Управе за везу и информатику. Будућност ове земље види у интеграцијама за шта треба ширити видике и учити, мислити на нови начин, усвајати нове технологије, уочавати тенденције и развојне правце. Пуковник Милан Мојсиловић долази са дужности команданта 15. оклопне бригаде. По њему официр новог века треба да има војничка знања за случај рата, али и вештину преговарања да до њега никада не дође. Потпуковници Витомир Станковић и Новица Џонић су наставници Школе националне одбране, али су на Генералштабном усавршавању због стицања нових знања и напредовања у чину.

Иако нико директно није поменуо један мотив, зашто га не признати, можда је баш у овој класи будући начелник Генералштаба ВСЦГ?



вирање наставних садржаја перманентан је процес. За праћење различитих сегмената војног школства у страним земљама задужени су поједини наставници, а неки су и завршили сличне школе у Француској, Великој Британији, Немачкој, тако да су најбоља искуства искоришћена у раду Школе.

Без намере да прејудуцира будућа решења надлежних институција, генерал Ковачевић на крају истиче да Школа националне одбране, као највиши облик војног стручног усавршавања, не треба да остане у саставу Војне академије, већ решења треба тражити по угледу на сличне високе војне школе и колеџе у земљама Партнерства за мир. За то у Школи има довољно знања, програмских садржаја и организационог искуства.

И зашто да Школа националне одбране не буде место где ће се усавршавати, поред официра, и велики број цивила из структура власти и државних организација и институција из области безбедности и одбране! У сличним страним колеџима број цивила иде и до половине укупног броја полазника. То је само једно од питања којима се може отворити сагледавање будућег места и улоге Школе националне одбране у систему војног и државног школства. ■

Раденко МУТАВЦИЋ

укупног плана и програма. Циљеви и задаци остварују се на свим нивоима школовања, а настава се реализује пола у кабинетима а пола на терену. Посебно наглашавам да слушаоци, пре свега Командно-штабног усавршавања, обилазе све тактичке и оперативне правце на територији Србије и Црне Горе, ради војногеографске процене и оспособљавања за доношење конкретних решења у задатој ситуацији, која би могла бити и потенцијална опасност по безбедност земље у будућности.

Пуковник доцент Радослав Стаменковић, начелник Генералштабног усавршавања

– Ова 49. класа Генералштабног усавршавања изабрана је по прецизно и строго одређеним критеријумима. И одмах да нагласим да су полазници изузетно мотивисани за рад и учење. Они за то имају и све потребне услове, уз то и одличан смештај. Поред планиране наставе сви они ће до краја школовања бити оспособљени за коришћење информатичких система и једног страног језика, углавном енглеског. То је допунски план и програм који се већ спроводи.

Пуковник доцент Радољуб Китановић, начелник Командно-штабног усавршавања

– Овај облик стручног усавршавања до сада је чак седам пута мењао назив, а тренутно се школује 52. класа официра. Од ове школске године усавршавање траје годину дана, а карактерише га

ослобађање од застарелих садржаја и иновирање новим трендовима у области безбедности, ризика и сукоба. Посебно су актуелизовани садржаји из области антитероризма и мировних мисија. Наглашавам да је ово усавршавање преломни тренутак у школовању официра, где се процењује целокупан рад на претходним дужностима и старешине које показују таленат, знање и мотивацију, одређеном селекцијом долазе у Школу на даље оспособљавање за сложене дужности у Војсци и Министарству одбране.

Пуковник доцент Братислав Мартиновић, наставник

– Као официр који је највиши ниво војног школовања завршио у иностранству хоћу да истакнем да наш официр у поређењу са онима у другим армијама заиста нема чега да се стиди. Он не заостаје ни по стручним знањима ни по општем образовном нивоу. Оно по чему се разликујемо јесте што наше школовање потенцира војна стручна знања из области управљања војском и командовања, а мање обраћамо пажњу на знања из области са којима наша војска до сада није имала превише додира. Ту се морамо мењати, пре свега у области дугорочних планирања, цивилно-војних односа и односа са јавношћу. То планирамо због нових партнерстава, где наши официри треба да имају више знања и вештина у преговарању и облицима међуармијске сарадње.